

Oponentní posudek na diplomovou práci „Internetové specifikace RFC a aktuální stav jejich světového digitálního fondu“ studenta FF UK ÚISK Petra Nováka

Diplomová práce tak, jak byla předložena diplomantem, komplexně pojala zadané téma. Diplomant postupoval podle struktury, jak byla definována v zadání.

Diplomant využil svou praktickou znalost a orientaci v protokolech internetu, k provedení podrobné rešerše studie procesu vzniku standardů pro internet, způsobu jejich distribuce a vlastností.

Nejprve probral zásady standardizace počítačových sítí a orgány a organizační struktury, které stály u zrodu internetu a během jeho bouřlivého rozvoje od r. 1968 až do současnosti. Zvláště jsou zdůrazněny zásady tvorby normativních dokumentů internetu, které se odlišují procedurami oproti normotvorné činnosti oficiálních standardizačních institucí, takže jde o standardy de facto a nikoli de jure. Hlavní zásada je „hrubý konsensus a fungující aplikace“ Předkládací procedury jsou otevřené i pro nezávislé předkladatele, i když výběr a zveřejnění je zodpovědností jmenovaných orgánů internetu.

Diplomant uvádí přehled webovských sídel orgánů internetu, jejich účel, poskytované služby těchto orgánů, přehled typů dokumentů a oblastí působnosti dokumentů a životní cyklus dokumentu. Jsou rozebrány i netypické dokumenty jako IEN (Internet Experiment Notes), RTR (Rare Technical Reports) a hlavně dopodrobna typické. To jsou především RFC (Request for Comments), BCP (Best Current Practices) FYI (For Your Information), STD (RFC se statusem standardu). Následuje rozbor formátu RFC, struktury a metadat dokumentu, provedení grafiky, apod.

Následuje přehled repozitářů těchto dokumentů a jejich specifik a to v prostředí WWW nebo protokolu FTP. Každý s těchto databází poskytuje určité služby, pro vyhledávání, věcné třídění, indexování, překlady do jiných jazyků (španělština, francouzština), a i české zdroje <http://www.zvon.org/> <http://rfc-ref.org> <ftp://ftp.zcu.cz/pub/doc/rfc/> <http://www.fi.muni.cz/pub/rfc> , <http://ftp.fi.muni.cz/pub/rfc/> <http://ftp.fi.muni.cz/pub/rfc/rfc-index.xsd> <http://docs.linux.cz/rfc> . Podrobný seznam sídel a jejich vlastností je příloze.

Nejpůvodnější z celé diplomové práce je patrně kapitola Analýzy specifikací RFC a to zavedením specifické „RFC-metrie“ Jde zejména o statistiky roku vydání, platnosti, nejpoužívanějších slov a frází, četnost autorů, počtů znaků v dokumentech, statistika klíčových slov, statusů dokumentů apod. Toto je bohatě dokumentováno obrázky a grafy.

V poslední kapitole je přehled dalších standardizačních institucí, které se zabývají tématem ICT jako ISO, CEN, ITU, IEEE, IEC, ANSI. Možná pro úplnost by stálo za to doplnit NISO a ČSN. V přílohách je bohatý seznam citované literatury a internetových zdrojů, grafické znázornění schématu definice RFC v XML (rfc-index.xsd) a tabulky WWW RFC zdrojů a jejich vlastností.

Diplomová práce je pojednání o mnohočetné komunikaci a formulaci zásad protokolů, spolupráce a standardů, které umožnily vznik tak jedinečného fenoménu nazývaného internet. Je to otevřené dílo, na kterém se podílely tisíce nadšenců i profesionálů, podporované vládami, školstvím i nadacemi, nicméně se zachováním určité míry otevřenosti pluralismu a demokracie, která vychází z principu obecné pragmatičnosti. V závěru práce se diplomant zamýšlí podrobněji nad těmito strategickými otázkami, které spíše zůstávají otevřené, ale svědčí bystrým analytickém úsudku diplomanta a jeho schopnosti hlubšího vhledu a zvědavosti.

Rozsahem i vzornou grafickou úpravou je práce velmi vydatná (190 str. textu, tabulek, grafů, obrázků) a tím diplomant předvedl i schopnost zpracovat rozsáhlý materiál, s vlastní invencí a ve vzorné grafické úpravě. Vypracovaná práce je přínosem pro případné zájemce a navrhuji ji co nejvíce zpřístupnit či publikovat (nebo alespoň zčásti) v odborném tisku.

S výsledky práce jsem velmi spokojen a navrhuji klasifikaci „výborně“.

Ing. Bohdan Šmilauer, odd. informačních technologií, Státní technická knihovna Praha, Mariánské náměstí 5, 110 00 Praha1, tel. 221663469, e-mail: b.smilauer@stk.cz
V Praze, dne 30. 1. 2006

